Dosarul nr.2-6025/24
2-24047716-12-2-30042024-1

H O T Ă R Î R E
în numele Legii

23 decembrie 2025 mun. Chişinău

Judecătoria Chişinău (sediul centru)
Instanţa compusă din:
Preşedintele şedinţei, judecătorul Octavian Dvornic
Grefier Caraman Adriana

a examinat în sediul instanţei de judecată, în şedinţa de judecată publică, cauza civilă la cererea de chemare în judecată depusă de ***** către *****privind încasarea datoriei, cheltuielile de judecată și cererea reconvențională înaintată de *****către ***** privind constatarea clauzelor abuzive, încasarea cheltuielilor de judecată,

a constatat

Argumentele participanților la proces

La 29 aprilie 2024 ***** a depus o cerere de chemare în judecată împotriva lui *****solicitând încasarea din contul lui *****datoria în sumă totală 70 380 euro echivalentul a 1 348 086,68 lei (un milion trei sute patruzeci şi opt mii optzeci şi şase, 68) lei precum și a tuturor cheltuielilor juridice suportate efectiv de reclamant, inclusiv taxa de stat în mărime de 20000 lei.

În susținerea acțiunii a menționat faptul că ***** i-a acordat lui *****împrumuturi conform contractului de împrumut f/nr. din 15.04.2021, în valoare de zece mii euro, cu o dobândă de 5% lunare, scadent la 15.09.2021, contractului de împrumut f/nr. din 24.06.2021, în valoare de treisprezece mii euro, cu o dobândă de 5% lunare, scadent la 15.09.2021 și contractului de împrumut f/nr. din 12.07.2021, în valoare de unsprezece mii euro, cu o dobândă de 5% lunare, scadent la 15.10.2021.

Astfel, reclamantul susține faptul că, *****nu şi-a executat în mod corespunzător obligațiile asumate în baza contractelor de împrumut menționate şi anume nu a achitat dobânda şi penalitatea calculată și nu rambursează împrumuturile conform angajamentelor asumate.

Prin urmare, la situația din 22.11.2022 suma datoriilor totale restante ale pârâtului față de reclamant a constituit 70 380 euro, inclusiv:

Conform contractului de împrumut f/nr. din 15.04.2021 – 12 500 euro dintre care 10 000,00 lei - datoria la corpul împrumutului; 2 500,00 lei datoria la dobândă.

Conform contractului de împrumut f/nr. din 24.06.2021 -31 352 euro dintre care 13 000,00 lei - datoria la corpul împrumutului; 10 552,00 lei datoria la dobândă, 11 000,00 lei datoria la corpul împrumutului; 7 800,00 lei penalitate de întârziere calculată conform pct.4.2 din contractul de împrumut.

Conform contractului de împrumut f/nr. din– 26 528 euro, 11000 datoria la corpul împrumutului, 8 928,00 lei datoria la dobândă, 6 600,00 lei penalitate de întârziere calculată conform p. 4.2 din contractul de împrumut.

În cerere se mai menționează și faptul că potrivit pct. 2.1. al Contractelor de împrumut f/nr. din 15.04.2021 şi f/nr. din 24.06.2021, pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobândă în mărime de 5 (cinci) % lunare. Împrumutul va fi achitat integral până la 15 septembrie 2021, iar dobânda calculată va fi achitată (restituită) lunar până la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobânda.

Conform pct. 2.1. al Contractului de împrumut f/nr. din 12.07.2021, pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobândă în mărime de 5 (cinci) % lunare. Împrumutul va fi achitat integral până la 15 octombrie 2021, iar dobânda calculată va fi achitată (restituită) lunar până la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobânda.

Conform pct. 4.2. din Contractele de împrumut menționate, în cazul în care împrumutatul nu va rambursa suma împrumutului în termenele prevăzute de prezentul Contract (întârziere a plății de peste 5 zile calendaristice), acesta va plăti o penalitate de întârziere în mărime de 2% din datoria restantă pentru fiecare zi de întârziere.

Conform pct. 3.1.1. din Contractele de împrumut menționate, împrumutatul se obligă să achite împrumutul, precum şi alte plăti legate de executarea prezentului contract.

Obligațiile de plată ale pârâtului apărute în baza Contractelor de împrumut menționate, nu prevăd soluționarea prealabilă a litigiului apărut între părți, şi respectiv nu este o obligație imperativă a reclamantului de a soluționa prealabil litigiul cu pârâtul.

Cu toate acestea, reclamantul a notificat de mai multe ori pârâtul despre necesitatea onorării obligațiunilor de plată conform contractelor de împrumut. Notificările f/nr. din 15.09.2022, 15.12.2022 și au fost recepționate de către pârât, însă pârâtul nu şi-a onorat obligațiile de plată.

La 22.11.2022, între reclamant şi pârât a fost semnat actul de verificare a datoriei conform contractelor de împrumut f/nr. din 24.06.2021 şi f/nr. din 12.07.2021, la situația din 22.11.2022.

În circumstanțele menționate mai sus, este nevoit să se adreseze în instanța de judecată pentru a solicita încasarea forțată a datoriei formate în baza Contractelor de împrumut f/nr. din 15.04.2021, 24.06.2021 şi 12.07.2021 din contul pârâtului.

În drept, își întemeiază acțiunea în bază prevederile legale reflectate în art. 6, 37, 858, 874, 901, 902, 947, 992, 996, 1027, 1242, 1244, 1247, 1248, 1628, 1629 ale Codului Civil al Republicii Moldova; art. 166, 167, 174, 175 ale Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, art. 6 CEDO, ceea ce î-i oferă împuternicirea legală să, și solicită încasarea din contul lui *****în beneficiul ***** datoria în sumă totală 70 380 euro echivalentul a 1 348 086,68 lei (un milion trei sute patruzeci şi opt mii optzeci şi şase, 68) lei și a tuturor cheltuielilor juridice suportate efectiv de reclamant, inclusiv taxa de stat în mărime de 20000 lei.

Prin încheierea judecătorie Chișinău sediul centru din 27 decembrie 2024 s-a scos de pe rol în temeiul art. 267 lit. a) Cod de procedură civilă, solicitarea reclamantului ***** către *****privind încasarea datorie în temeiul contractului de împrumut fără număr din 15 aprilie 2021 (f.d.68-72)

Ulterior la 17 septembrie 2025 reclamantul ***** a depus o cerere privind completare a temeiului acțiunii și mărirea cuantumului pretențiilor, astfel solicitând încasarea din contul lui *****datoria în sumă totală 63 621,8 euro echivalentul a 1 239 206,34 lei (un milion două sute treizeci și nouă mii două sute șase, 34) lei**,** la cursul BNM la situația din 16.09.2025 precum și a tuturor cheltuielilor juridice suportate efectiv de reclamant, inclusiv taxa de stat în mărime de 20000 lei.

În susținerea cererii de completare a temeiului acțiunii și mărirea cuantumului pretențiilor a menționat că ***** i-a acordat lui *****împrumuturi conform contractului de împrumut f/nr.

din 15.04.2021, în valoare de 10 000,00 (zece mii) euro, cu o dobândă de 5% lunare, scadent la 15.09.2021;

Contractului de împrumut f/nr. din 24.06.2021, în valoare de 13 000,00 (treisprezece mii) euro), cu o dobândă de 5% lunare, scadent la 15.09.2021;

Contractului de împrumut f/nr. din 12.07.2021, în valoare de 11 000,00 (unsprezece mii) euro, cu o dobândă de 5% lunare, scadent la 15.10.2021.

Susține că Macari Dragoș nu și-a executat în mod corespunzător obligațiile asumate în baza Contractelor de împrumut menționate și anume nu a achitat dobânda și penalitatea calculată și nu rambursează împrumuturile conform angajamentelor asumate.

Notează că la 27 decembrie 2024, prin încheierea nr.2-6025/2024 a fost dispusă scoaterea cererii de pe rol privind sarea forțată a datoriei conform contractului de împrumut f/nr. din 15.04.2021.

Astfel, la situația din 24.06.2025 suma datoriei restante ale pârâtului față de reclamant conform contractului de împrumut f/nr. din 24.06.2021 a constituit 33 870,2 euro, inclusiv: 13 000,00 euro - datoria la corpul împrumutului; 13 070,20 euro - datoria la dobândă, 7 800,00 euro - penalitate de întârziere calculată conform pct. 4.2 din contractul de împrumut.

La situația din 12.07.2025,suma datoriei restante conform contractului de împrumut f/nr. din 12.07.2021 a constituit 28 691,6 euro, inclusiv:11 000,00 lei datoria la corpul împrumutului; 11 091,60 lei datoria la dobândă, 6 600,00 lei penalitate de întârziere calculată conform p. 4.2 din contractul de împrumut.

Conform pct. 2.1. al Contractelor de împrumut f/nr. din 24.06.2021 și f/nr. din 12.07.2021, pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobândă în mărime de 5 (cinci) % lunare. Împrumuturile vor fi achitate integral până la 15 septembrie 2021 și 15.10.2021 corespunzător, iar dobânda calculată va fi achitată (restituită) lunar până data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobânda.

Conform pct. 4.2. din Contractele de împrumut menționate, în cazul în care împrumutatul nu va rambursa suma împrumutului în termenele prevăzute de prezentul Contract (întârziere a plății de peste 5 zile calendaristice), acesta va plăti o penalitate de întârziere în mărime de 2 % din datoria restantă pentru fiecare zi de întârziere. ” La același punct este prevăzută expresia: “Cu cuantumul penalității sunt de acord, pentru ce și măi semnez___”, unde este prezentă semnătura împrumutatului ca confirmare a acordului cu mărimea acesteia.

Conform pct. 3.1.1. din Contractele de împrumut menționate: împrumutatul se obligă să achite împrumutul, precum și alte plăti legate de executarea prezentului contract.

a 22.11.2022, între reclamant și pârât a fost semnat actul de verificare a datoriei conform contractelor de împrumut f/nr. din 24.06.2021 și f/nr. din 12.07.2021, la situația din 22.11.2022.

Conform art. 858 alin. (2) Cod civil, obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și momentul stabilit. Obligațiile se consideră executate în mod corespunzător, dacă sunt respectate toate condițiile prevăzute în actul din care au luat naștere, în cazul nostru din contractele de împrumut.

De asemenea, obligația trebuie executată cu bună-credință, ceea ce este o cerință legală, potrivit căreia părțile contractante trebuie să-și execute obligațiile asumate astfel încât efectele contractului să corespundă, în cel mai înalt grad, voinței lor reale. Ea se manifestă printr-o activitate onestă, loială și de totală încredere reciprocă pe întreaga perioadă de existență a obligației, inclusiv și în momentul executării.

Menționează reclamantul că potrivit art. 1244 p. (1) din codul Civil al Republicii Moldova, în baza contractului de împrumut, părțile pot prevedea și plata unei dobânzi, a cărei rată anuală

nu poate depăși dubiul ratei de referință CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobânzii. în sensul prezentului alineat, rata de referință CHIBOR este rata calculată în modul stabilii de Banca Națională a Moldovei, în baza cotațiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor bănești în lei moldovenești la alte bănci, pe termen de 12 luni. p. (3) al aceleiași prevederi legale stabilește că, rata dobânzii prin care se încalcă dispozițiile alin. (1) se reduce de drept până la rata maximă permisă conform alin. (1).

În această ordine de idei, dobânda solicitată a fi încasată pentru împrumuturile conform contractele de împrumut f/nr. din 24.06.2021 și f/nr. din 12.07.2021, a fost calculată în conformitate cu prevederile art. 1244, p. (1) din codul Civil al Republicii Moldova, pentru perioada folosirii de către împrumutatul *****a sumelor împrumutate în perioadele de timp 25.06.2021- 24.06.2025 pentru contractul de împrumut f/nr. din 24.06.2021, și 13.07.2021-12.07.2025 pentru contractul de împrumut f/nr. din 12.07.2021 (calculul corespunzător a dobânzii și extrasul ratelor de referință CHIBOR pentru perioada calculată este anexat la prezenta cerere).

În drept, situația faptică expusă are la bază prevederile legale reflectate în art. 6, 37, 858. 874.. 901, 902, 947, 992, 996, 1027, 1242, 1244, 1247, 1248, 1628., 1629 ale Codului Civil ai Republicii Moldova; art. 166, 167, 174, 175 ale Codului de procedură civilă al Republicii Moldova, art. 6 CEDO.

În cadrul ședinței de judecată reprezentatul pârâtului *****, avocat Crețu Doina a depus acțiune reconvențională împotriva lui ***** solicitând:

- constatarea caracterului abuziv și nul cu excluderea din Contractul de împrumut din 24.06.2021, încheiat între Matfei Andrei în calitate de împrumutător și *****în calitate de împrumutat, al clauzei contractuale de la pct. 2.1 din, cu următorul conținut: ”Pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobîndă în mărime de 5 (cinci) % lunar. Dobînda calculată va fi achitată (restituită) lunar pînă la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobînda.

- constatarea caracterului abuziv și nul cu excluderea din Contractul de împrumut din 12.07.2021, încheiat între ***** în calitate de împrumutător și *****în calitate de împrumutat, al clauzei contractuale de la pct. 2.1 din, cu următorul conținut:”Pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobîndă în mărime de 5 (cinci) % lunar. Dobînda calculată va fi achitată (restituită) lunar pînă la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobînda.”

-încasarea din contul ***** în beneficiul lui *****a cheltuielilor de judecată.

Totodată a solicitat scutirea parțiala în sumă de 10 000 lei de la plata taxei de stat.

În susținerea acțiunii reconvenționale a menționat faptul că într-adevăr, părțile au încheiat 3 contracte de împrumut: Contractul de împrumut fără număr din 15 aprilie 2021, în valoare de 10 000 (zece mii) euro, cu o dobândă de 5% lunare, scadent la 15 septembrie 2021, contractul de împrumut f/nr. din 24 iunie 2021, în valoare de 13 000 (treisprezece mii) euro, cu o dobândă de 5% lunare, scadent la 15 septembrie 2021 și contractul de împrumut f/nr. din 12 iulie 2021, în valoare de 11 000 (unsprezece mii) euro, cu o dobândă de 5% lunare, scadent la 15 octombrie 2021.

Potrivit pct.2.1 din Contractul de împrumut din 24.06.2021 expres se menționează că: ”împrumutătorul acordă împrumutatului, pe un termen de pînă la 15 septembrie 2021, un împrumut în sumă de 13 000 euro. Pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobîndă în mărime de 5 (cinci) % lunare. împrumutul va fi achitat integral pînă la 15 septembrie 2021, iar dobînda calculată va fi achitată (restituită) lunar pînă la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobînda. ”

Potrivit pct.2.1 din Contractul de împrumut din 12.07.2021 expres se menționează că: "împrumutătorul acordă împrumutatului , pe un termen de pînă la 15 octombrie 2021, un împrumut în sumă de 11 000 euro. Pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobîndă în mărime de 5 (cinci) % lunare. împrumutul va fi achitat integral pînă la 15 octombrie 2021, iar dobînda calculată va fi achitată (restituită) lunar pînă la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobînda. ”

Consideră că sintagma clauzei de la pct. 2.1 din Contractul de împrumut din 24.06.2021: "Pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobîndă în mărime de 5 (cinci) % lunare. împrumutul va fi achitat integral pînă la 15 septembrie 2021, iar dobînda calculată va fii achitată (restituită) lunar pînă la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobînda ” și sintagma clauzei de la pct. 2.1 din Contractul de împrumut din 12.07.2021”Pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobîndă în mărime de 5 (cinci) % lunare. împrumutul va fi achitat integral pînă la 15 octombrie 2021, iar dobînda calculată va fi achitată (restituită) lunar pînă la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobînda”, sunt considerate a fi abuzive, reieșind din prevederile art. 1242, 1244, 1069, 1074, 1077, 1075, 1081 Cod civil (în redacția în vigoare la momentul semnării Contractului de împrumut din 24.06.2021, Contractului de împrumut din 12.07.2021).

În sensul prevederilor legale indicate, constată că rata de referință CHIBOR este calculată în modul stabilit de Banca Națională a Moldovei în baza cotațiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor bănești în lei moldovenești la alte bănci pe termen de 12 luni. Ratele de referință CHIBOR sunt plasate pe site-ul oficial al Băncii Naționale a Moldovei.

Modificările aduse acestui articol vin să înlocuiască cel mai problematic domeniu al împrumuturilor - mărimea admisibilă a dobânzii și combaterea cămătăriei.

Astfel, în esență se propune trecerea la o limită obiectivă a dobânzii prin care rata anuală a plății dobânzii în temeiul contractului de împrumut nu poate depăși dublul ratei de referință CHIBOR înregistrată la ziua bancară anterioară datei în care părțile au stipulat rata dobânzii. Astfel, în scopul certitudinii juridice, fluctuațiile ulterioare ale ratei CHIBOR nu vor avea nicio incidență asupra valabilității clauzei privind rata dobânzii.

Astfel, părțile au încheiat contract de împrumut la data de 24 iunie 2021 și la stabilirea dobînzii, urma să se orienteze asupra ratei de referință CHIBOR din data anterioară (adică din 23 iunie 2021). La data de 23 iunie 2021 rata de referința CHIBOR conform datelor oficiale publicate de Banca Națională a Moldovei constituia 7,87 % (pentru 12 luni).

La fel, părțile au încheiat contract de împrumut la data de 12 iulie 2021, și la stabilirea dobînzii, urma să se orienteze asupra ratei de referință CHIBOR din data anterioară (adică din 11 iulie 2021). La data de 11 iulie 2021 rata de referința CHIBOR conform datelor oficiale publicate de Banca Națională a Moldovei constituia 8,07 % (pentru 12 luni).

Din analiza contractelor supuse evaluării în speță și a tuturor înscrisurilor anexate, reținem că acestea sunt contract de împrumut, în care clauzele sunt formulate în prealabil, iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condițiile impuse ori să renunțe la încheierea Iui, or *****în acea perioada avea nevoie urgent de mijloace finance.

În acest sens relevă că, contractele de împrumut sunt contractele în care clauzele sunt pre-formulate de una din părți (de regulă de către persoana care dă cu împrumut), iar cealaltă parte doar poate să accepte încheierea contractului în condițiile impuse sau să renunțe de a încheia contractul. Negociate sunt contractele în care fiecare parte negociază toate clauzele centratului.

Astfel, examinând multe-aspectual, complet, nepărtinitor și nemijlocit toate înscrisurile în speță în ansamblu, vedem cu claritate că de fapt, *****nu a dispus de posibilitatea de a negocia

în mod individual clauzele Contractului de împrumut din 24.06.2021, Contractului de împrumut din 12.07.2021 negociind doar valoarea și obiectul actului juridic, însă nu și condițiile acestuia, având unica posibilitate de a accepta sau de a se abține de la semnarea acestora, clauze care prevede o dobîndă lunară în mărime de 5 %, nefiind clar stipulate din ce sumă, or norma prevăzută la art.1244 Cod civil, prevede expres că la stabilirea dobînzii, împrumutătorul urma să se orienteze asupra ratei de referință CHIBOR din data anterioară (adică din 23 iunie 2021), care conform datelor oficiale publicate de Banca Națională a Moldovei constituia 3,14 % (pentru 12 luni).

Suplimentar, analizând efectele principale ale clauzei, observă că acestea generează obligații în sarcina împrumutatului dar nu generează obligații și în sarcina împrumutătorului.

Așadar, clauzele din contractele de împrumut: ”o dobîndă în mărime de 5 (cinci) % lunare” provoacă, în contradicție cu cerința de bună-credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților ce decurg din aceste contracte, în detrimentul împrumutatului, care este partea mai vulnerabilă a raportului juridic.

În consecință, raportând circumstanțele de fapt constatate la prevederile legale indicate supra, conchidem că clauzele înserate la pct. 2.1 din Contractul de împrumut din 24.06.2021: ”Pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobîndă în mărime de 5 (cinci) % lunare. împrumutul va fi achitat integral pînă la 15 septembrie 2021, iar dobîndă calculată va fi achitată (restituită) lunar pînă la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobîndă ” și sintagma clauzei de la pct. 2.1 din Contractul de împrumut din 12.07.2021, ”Pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobîndă în mărime de 5 (cinci) % lunare. împrumutul va fi achitat integral pînă la 15 octombrie 2021, iar dobîndă calculată va fi achitată (restituită) lunar pînă la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobîndă”, sunt abuzive.

Referitor la taxa de stat menționează că solicită următoarele dobînzi contractuale: Conform contractului de împrumut fără număr din 24 iunie 2021- 13 070,20 euro datoria la dobândă, Conform contractului de împrumut fără număr din 12 iulie 2021,- 11 091,60 euro- datoria la dobândă.

Respectiv, 13 070,20 euro +11 091,60 euro= 24 160 euro, care la cursul BNM la data de 30.09.2025 (19,6093) constituie 473 800 lei.

Taxa de stat urmează a fi calculate potrivit pct. 1.1.3 din Anexa nr. 1 a Legii cu privire la taxa de stat după cum urmează: 2050 + 12 714 (473800 -50001) x 3%) = 14764 lei.

În temeiul art. 85 alin. (4) și art. 87 Cod de procedură civilă al Republicii Moldova, formulează cererea prin care solicită scutirea parțială de la plata taxei de stat.

Pentru acțiunea reconvențională depusă, acesta urmează de a achita taxa de stat în cuantum de 14 764 lei. Din cauza situației materiale dificile în care se află, este în posibilitate să achite doar 4 764 lei, sumă pentru care prezintă dovada de plată anexată.

Situația financiară este una precară, având următoarele circumstanțe obiective: are la întreținere trei copii minori, fapt ce generează cheltuieli lunare considerabile pentru alimentație, educație și îmbrăcăminte. Deține o singură locuință, care constituie bun comun al familiei și este gajată în favoarea BC „Moldincombank” SA, pentru un credit bancar semnificativ pe care este obligat să-l ramburseze lunar. Venitul familiei este insuficient pentru a acoperi concomitent întreținerea copiilor, obligațiile bancare și achitarea integrală a taxei de stat.

În speță, situația materială, obligațiile familiale și patrimoniale atestă imposibilitatea achitării diferenței de 10 000 lei fără a afecta grav subzistența familiei și interesele copiilor minori.

La caz, își întemeiază acțiunea reconvențională pe prevederile art. 1242, 1244, 1069, 1074, 1077, 1075, 1081 Cod civil, 172 Cod de procedură civilă, solicitând admiterea acesteia.

Prin încheierea protocolară a judecătorie Chișinău sediul centru din 3 octombrie 2025 reclamantul pe acțiunea reconvențională a fost scutit parțial de la achitarea taxei de stat ce succede suma de 4764 lei.

În ședința de judecată ***** a susținut acțiunea de bază și a solicitat admiterea acestei în variata concretizată și respingerea acțiunii reconvenționale înaintată de *****către ***** privind constatarea clauzelor abuzive, încasarea cheltuielilor de judecată.

Reprezentatul pârâtului *****, avocat Crețu Doina în ședința de judecată a solicitat respingerea acțiunii înaintate de către ***** către *****privind încasarea datoriei, cheltuielile de judecată și admiterea cererea reconvențională înaintată de *****către ***** privind constatarea clauzelor abuzive, încasarea cheltuielilor de judecată.

Pârâtul *****în ședința de judecată nu s-a prezentat fiind reprezentat de către avocatul ales.

Aprecierea instanței de judecată

Ascultând explicațiile participanților la proces, examinând probele administrate pentru dovedirea celor invocate și raportândule, per ansamblu, la prevederile legale ce guvernează spața, instanța de judecată consideră necesar de a admite parțial acțiunea înaintată de ***** împotriva lui *****privind încasarea datoriei, precum și admite parțial cererea reconvențională înaintată de *****către ***** privind constatarea clauzelor abuzive, încasarea cheltuielilor de judecată, reieșind din următoarele considerente.

Potrivit 130 Cod procedură civilă instanța judecătorească apreciază probele după intima ei convingere, bazată pe cercetarea multiaspectuală, completă, nepărtinitoare și nemijlocită a tuturor probelor din dosar în ansamblul și interconexiunea lor, călăuzindu-se de lege. Fiecare probă se apreciază de instanță privitor la pertinența, admisibilitatea, veridicitatea ei, iar toate probele în ansamblu, privitor la legătura lor reciprocă și suficiența pentru soluționarea pricinii.

Conform art.118, art.121, art.123 Cod procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanțele pe care le invocă drept temei al pretențiilor și obiecțiilor sale dacă legea nu dispune altfel. Circumstanțele care au importanță pentru soluționarea justă a pricinii sânt determinate definitiv de instanța judecătorească pornind de la pretențiile și obiecțiile părților și ale altor participanți la proces, precum și de la normele de drept material și procedural ce urmează a fi aplicate.

Instanța judecătorească reține spre examinare și cercetare numai probele pertinente care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

Probaţiunea constă în activităţile procesuale şi procedurale prin care părţile şi alte persoane implicate în proces stabilesc, prin mijloacele prevăzute de lege, elemente de fapt necesare pentru constatarea faptelor şi împrejurărilor ce formează obiectul probaţiunii. De altfel, prin sarcina probaţiunii se înţelege obligaţia procesuală ce revine participanţilor de a dovedi împrejurările care formează obiectul probaţiunii.

Cel care formulează o pretenţie trebuie să o şi dovedească, să aducă proba viciului, prejudiciului şi a legăturii cauzale dintre ele.

Întrucât procesul civil este pornit de reclamant prin introducerea cererii de chemare în judecată, el are primul obligaţia să-şi dovedească pretenţiile.

Potrivit art. 205 alin.(4) Cod de procedură Civilă, dacă instanţei judecătoreşti nu i s-a comunicat motivul neprezentării în şedinţă de judecată a participantului la proces citat legal sau dacă instanţa consideră neîntemeiat motivul neprezentării, pricina se examinează în absenţa acestuia.

În conformitate cu prevederile art.102 alin.(4^1) Cod de procedură civilă, participanţii la proces înştiinţaţi în mod legal o dată nu pot invoca necitarea lor pentru efectuarea actelor de procedură la o data ulterioară.

În speță instanța a întreprins toate măsurile în vederea citării pârâtului *****la proces, asigurând dreptul la un proces echitabil acestuia, astfel a fost dispusă examinarea cauzei în lipsa pârâtuilui.

În conformitate cu art.239 Cod de procedură civilă, hotărârea judecătorească trebuie să fie legală și întemeiată. Hotărârea întemeiată se bazează pe dovezile ce corespund cu cerințele despre pertinența lor, adică care confirmă, combat ori pun la îndoială concluziile referitoare la existența sau inexistența de circumstanțe, importante pentru soluționarea justă a cazului.

În conformitate cu art.240 alin.(1),(3) Cod de procedură civilă, la deliberarea hotărârii, instanța judecătorească apreciază probele, determină circumstanțele care au importanță pentru soluționarea pricinilor, care au fost sau nu stabilite, caracterul raportului juridic dintre părți, legea aplicabilă soluționării pricinii şi admisibilitatea acțiunii. Instanța judecătorească adoptă hotărârea în limitele pretențiilor înaintate de reclamant.

În conformitate cu art.4 alin.(1) din Constituţia Republicii Moldova, dispoziţiile constituţionale privind drepturile şi libertăţile omului se interpretează şi se aplică în concordanţă cu Declaraţia Universală a Drepturilor Omului, cu pactele şi cu celelalte tratate, la care Republica Moldova este parte.

Conform art.9 alin.(1) Cod civil, drepturile şi obligaţiile civile apar în temeiul legii, precum şi în baza actelor persoanelor fizice şi juridice care, deşi nu sînt prevăzute de lege, dau naștere la drepturi și obligații civile, pornind de la principiile generale și de la sensul legislației civile.

Potrivit prevederilor art.10 alin.(1) și (2) Codul civil persoanele fizice şi juridice participante la raporturile juridice civile trebuie să își exercite drepturile şi să îşi execute obligaţiile cu bună-credinţă, în acord cu legea, cu contractul, cu ordinea publică şi cu bunele moravuri. Buna-credinţă se prezumă până la proba contrară. Neexercitarea de către persoanele fizice şi juridice a drepturilor civile ce le revin nu duce la stingerea acestora, cu excepţia cazurilor prevăzute de lege.

Conform prevederilor art.312 Cod civil, consimţământul este manifestarea, exteriorizată de voinţa persoanei de a încheia un act juridic.

Conform art.992 Cod civil, contractul este acordul de voinţă realizat între două sau mai multe persoane prin care se stabilesc, se modifică sau se sting raporturi juridice. Contractului îi sînt aplicabile normele cu privire la actul juridic.

Potrivit art.316 alin.(1) Cod civil, actul juridic poate fi încheiat verbal, în formă electronică, în scris sau în formă autentică.

În conformitate cu prevederile art.321 alin.(1 și 2) Cod civil, trebuie să fie încheiate în scris actele juridice, dintre persoanele juridice și persoanele fizice și dintre persoanele fizice dacă valoarea obiectului actului juridic depășește 1000 lei, iar în cazurile prevăzute de lege, indiferent de valoarea obiectului. În cazul în care, conform legii sau învoielii între părți, actul juridic trebuie încheiat în scris, el poate fi încheiat atât prin întocmirea unui singur înscris, semnat de părți, cât și printr-un schimb de scrisori, telegrame, telefonograme, altele asemenea, semnate de partea care le-a expediat.

Conform art.1242 Cod civil, prin contractul de împrumut o parte (împrumutător) se obligă să dea în proprietate celeilalte părţi (împrumutatul) bani sau alte bunuri fungibile, iar aceasta se obligă să restituie banii în aceeaşi sumă sau bunuri de acelaşi gen, calitate şi cantitate la expirarea termenului pentru care i-au fost date.

În corespundere cu prevederile art. 1247 alin. (1) și (3) Cod civil, împrumutatul trebuie să restituie împrumutul în termenul şi în modul stabilit în contract. Dacă nu au fost stabilite dobînzi, el are dreptul să restituie împrumutul şi pînă la expirarea termenului. În cazul în care a împrumutat o sumă de bani, împrumutatul are obligaţia de a restitui suma nominală primită fără a ţine cont de variaţiile valorii banilor.

Obiectul prezentului litigiu, prin acţiunea înaintată de către ***** încasarea din contul pârâtului *****a datoriei rezultată din contractele de împrumut fără număr din 24 iunie 2021, potrivit căreia *****a împrumutat suma de 13 000 euro de la ***** și se obligă să o întoarcă această sumă cu o dobândă de 5% lunar până la 15.09.2021, precum și contractul de împrumut fără număr din 12 iulie 2021 potrivit căreia *****a împrumutat suma de 11 000 euro de la ***** și se obligă să o întoarcă această sumă cu o dobândă de 5% lunar până la 15 octombrie 2021.

În asemenea circumstanțe, având în vedere cele constatate din materialele anexate speței, instanța de judecată conchide că, prin încheierea contractelor de împrumut din 24 iunie 2021 respectiv 12 iulie 2021, părțile și-au asumat obligații reciproce, astfel, împrumutătorul s-a obligat să transmită împrumutatului suma împrumutului, iar clientul și-a asumat responsabilitatea de a rambursa suma împrumutului acordat până la termenul limită indicat în contracte.

Potrivit art.774 alin.(1) Cod civil, în virtutea raportului obligațional, creditorul este în drept să pretindă de la debitor executarea unei prestații, iar debitorul este ținut să o execute. Prestația poate consta în a da, a face sau a nu face.

Totodată, conform art.776 Cod civil, obligațiile se nasc din contract, fapt ilicit (delict) și din orice alt act sau fapt susceptibil de a le produce în condițiile legii, obligațiile urmând a fi executate în modul corespunzător cu bună credință, la locul și momentul stabilit.

Prevederile art.858 alin.(2) Cod civil, stipulează că obligația trebuie executată în modul corespunzător, cu bună-credință, la locul și în momentul stabilit.

Astfel, prin acțiunea înaintată reclamantul pretinde că, în temeiul contractului din 24 iunie 2021 a acordat pârâtului un împrumut în sumă de 13 000 (treisprezece mii) euro, însă, ultimul cu rea-credință nu-și execută obligația privind rambursarea împrumutului la termenul stabilit în contractul menționat.

În ședința de judecată s-a constatat că, la 24 iunie 2021, temeiul contractului de împrumut fără număr, *****a împrumutat de la ***** suma de 13 000 euro și s-a obligat să o restituie suma împrumutată până la 15 septembrie 2021.(f.d 7,142 -original)

Corespunzător instanța notează că în temeiul contractului de împrumut fără număr din 12 iulie 2021, *****a împrumutat de la ***** suma de 11 000 euro și s-a obligat să o restituie suma împrumutată până la 15 octombrie 2021.(f.d 143 -original)

Instanța reține că părțile au prevăzut că obligația restituirii împrumutului urma să fie executată la data de 15 septembrie 2021 în temeiul contractului din 24 iunie 2021 și până la 15 octombrie 2021 în temeiul contractului din 12 iulie 2021, însă o asemenea dovadă nu a fost prezentată instanței.

Tot materialul probator denotă că deși pârâtul a fost informat prin notificările din 15.09.2022 și 15.12.2022, respectiv din 15.11.2023 despre data restituirii împrumutului, la materialele cauzei nu a prezentat careva probe că acasta a fost returnat.(f.d.12,13,15)

Mai mult decât atât, în conformitate cu prevederile art.9 Cod de procedură civilă, instanţei de judecată îi revine un rol diriguitor în organizarea şi desfăşurarea procesului, pe principiile de contradictorialitate şi egalitate a părţilor în drepturi (art.26 Cod de procedură civilă).

Or, instanța care judecă pricina își păstrează imparțialitatea şi obiectivitatea, creează condiții pentru exercitarea drepturilor participanților la proces, pentru cercetarea obiectivă a circumstanțelor reale ale pricinii.

Egalitatea părților în drepturile procedurale este garantată prin lege şi se asigură de către instanță prin crearea posibilităților egale, suficiente şi adecvate de folosire a tuturor mijloacelor procedurale pentru susținerea poziției asupra circumstanțelor de fapt şi de drept, astfel încât nici una dintre părţi să nu fie defavorizată în raport cu cealaltă.

În baza celor constatate, instanța conchide că, cel care formulează o pretenție trebuie să o şi dovedească. Întrucât procesul civil este pornit de reclamant prin introducerea cererii de chemare în judecată, el are primul obligația să-şi dovedească pretențiile. Sarcina probațiunii este influențată de principiul disponibilității.

Potrivit dispozițiilor art.27 Cod de procedură civilă, disponibilitatea în drepturi se afirmă în posibilitatea participanților la proces, în primul rând a părților, de a dispune liber de dreptul subiectiv material sau de interesul legitim supus judecății, precum şi de a dispune de drepturile procedurale, de a alege modalitatea şi mijloacele procedurale de apărare.

Potrivit art.26 Cod de procedură civilă, procesele civile se desfășoară pe principiul contradictorialității şi egalității părților în drepturile procedurale.

Contradictorialitatea presupune organizarea procesului astfel încît părţile şi ceilalţi participanţi la proces să aibă posibilitatea de a-şi formula, argumenta şi dovedi poziţia în proces, de a alege modalităţile şi mijloacele susţinerii ei de sine stătător şi independent de instanţă, de alte organe şi persoane, de a-şi expune opinia asupra oricărei probleme de fapt şi de drept care are legătură cu pricina dată judecăţii şi de a-şi expune punctul de vedere asupra iniţiativelor instanţei.

Potrivit art.901 alin.(5) Cod civil, neexecutarea obligaţiei înseamnă orice abatere, cu sau fără justificare, de la executarea corespunzătoare a obligaţiei şi include neexecutarea totală sau parţială a obligaţiei, executarea necorespunzătoare sau cu întîrziere a obligaţiei.

Subsecvent, instanța de judecată reține că, cererea de chemare în judecată privind încasarea datoriei este determinată de o neexecutare esențială a prevederilor contractului de împrumut din 24 iunie 2021 și a contractului de împrumut din 12 iulie 2021 încheiate între ***** și *****.

Având în vedere cele expuse mai sus, în baza probelor administrate, instanța de judecată ajunge la concluzia că reclamantul ***** este îndreptățit de a solicita de la *****suma împrumutului în mărime de 13 000 (treisprezece mii) euro în temeiul contractului de împrumut fără număr din 24 iunie 2021 precum și suma de 11 000 (unsprezece mii) euro în temeiul contractului de împrumut fără număr din 12 iulie 2021, pretenții care în opinia instanței urmează a fi admise fără echivoc.

În continuare cu referire la capătul acțiunii privind solicitarea încasării dobânzii de întârziere pentru fiecare contract de împrumut instanța notează că următoarele.

Potrivit art. 874 alin (1) Cod civil , în cazul în care, conform legii sau contractului, obligaţia este purtătoare de dobîndă, se plăteşte o dobîndă egală cu rata de bază a Băncii Naţionale a Moldovei aplicabilă conform alin.(2) dacă legea sau contractul nu prevede o altă rată.

Potrivit art. 942 Cod civil, în cazul în care o sumă de bani nu este plătită la scadenţă, creditorul are dreptul la dobîndă de întîrziere pentru suma respectivă din data imediat următoare

scadenţei plăţii pînă la data în care s-a efectuat plata, la rata prevăzută la alin.(2) ori la o altă rată prevăzută de dispoziţiile legale speciale.

(2) Rata dobînzii de întîrziere este egală cu rata prevăzută la art.874 plus 5 puncte procentuale pe an, în cazul în care debitorul este un consumator, sau 9 puncte procentuale pe an, în celelalte cazuri. Cu toate acestea, dacă înainte de scadenţă obligaţia pecuniară era purtătoare de dobîndă prevăzută de contract, în scopul determinării ratei dobînzii de întîrziere, creditorul poate înlocui rata prevăzută la art.874 cu rata dobînzii prevăzute de contract.

(3) Debitorul consumator are dreptul să facă dovada că prejudiciul suferit de creditor ca urmare a întîrzierii plăţii este mai mic decît rata legală a dobînzii de întîrziere.

(4) În cazul în care s-a stipulat o clauză penală, creditorul poate să ceară, la alegere, fie dobînda de întîrziere calculată conform dispoziţiilor prezentului articol, fie penalitatea pentru întîrziere. De asemenea, creditorul poate cere despăgubiri pentru prejudiciul cauzat în partea neacoperită de dobînda de întîrziere.

(5) Pe perioada în care suma de bani nu este plătită la scadenţă cu justificare, debitorul datorează doar dobînda de întîrziere la rata prevăzută la art.874. Debitorul consumator nu datorează asemenea dobîndă de întîrziere.

(6) Orice clauza contrară dispoziţiilor prezentului articol în detrimentul consumatorului este lovită de nulitate absolută

Potrivit pct. 2.1. al Contractului de împrumut fără număr din 24.06.2021, părțile au prevăzut că împrumutul în sumă de 13 000 euro se acordă pe un termen de până la 15 septembrie 2021. Pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobândă în mărime de 5 (cinci) % lunare. Împrumutul va fi achitat integral până la 15 septembrie 2021, iar dobânda calculată va fi achitată (restituită) lunar până la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobânda.

Corespunzător prevederi similare se regăsesc în pct. 2.1. al Contractului de împrumut fără număr din 12.07.2021, în care părțile au prevăzut că pentru folosirea banilor Debitorul va achita o dobândă în mărime de 5 (cinci) % lunare. Împrumutul va fi achitat integral până la 15 octombrie 2021, iar dobânda calculată va fi achitată (restituită) lunar până la data de 15 a lunii pentru care a fost calculată dobânda.

În ședința de judecată și acțiunea reconvențională depusă reprezentatul pârâtului *****, avocat Crețu Doina a invocat caracterul abuziv al clauzei contractuale prevăzute la pct. 2.1. al Contractelor de împrumut pe motiv că acestea nu au fost negociate în mod individual clauzele contractului, precum și clauza care prevede dobânda lunară de 5 %, nefiind clar stipulat din ce sumă.

Astfel mai indică faptul că clauza din contract ce prevede o dobândă în mărime de 5% lunar, provoacă, în contradicție cu cerința de buna credință, un dezechilibru semnificativ între drepturile și obligațiile părților ce decurg din contract în detrimentul împrumutatului, care este partea mai vulnerabilă a raportului juridic.

Totodată la caz se notează că reclamantul pe acțiunea de bază ***** prin cererea de completare a temeiurilor acțiunii și mărimea cuantumurilor pretențiilor, a solicitat încasarea dobânzilor calculate conform contractelor de împrumut din 24 iunie 2021 pentru perioada 25.06.2021-24.06.2025 și conform contractelor de împrumut din 12 iulie 2021 pentru perioada 13.07.2021-13.07.2025 ținând cont de prevederile art. 1244 alin.(1) Cod civil.(f.d. 88-90)

Potrivit art. 1244 alin. (1) Cod civil, în baza contractului de împrumut, părţile pot prevedea şi plata unei dobînzi, a cărei rată anuală nu poate depăşi dublul ratei de referinţă CHIBOR înregistrată în ziua bancară anterioară datei în care părţile au stipulat rata dobînzii. În sensul prezentului alineat, rata de referinţă CHIBOR este rata calculată în modul stabilit de Banca

Naţională a Moldovei, în baza cotaţiilor orientative/ferme ale băncilor contributorii pentru plasarea mijloacelor băneşti în lei moldoveneşti la alte bănci, pe termen de 12 luni.

(2) Interdicţia prevăzută la alin.(1) nu se aplică dobânzilor percepute sau plătite de către Ministerul Finanţelor, Banca Naţională a Moldovei, de băncile comerciale, de asociaţiile de economii şi împrumut, organizaţiile de creditare nebancară, în temeiul împrumuturilor acordate prin intermediul platformelor de finanţare participativă, precum şi în alte cazuri prevăzute de lege.

(3) Rata dobînzii prin care se încalcă dispoziţiile alin.(1) se reduce de drept pînă la rata maximă permisă conform alin.(1). Orice clauză contrară este nulă.

(4) În sensul prezentului articol, prin dobîndă se înţelege atît sumele socotite în bani cu acest titlu, cît şi alte prestaţii, sub orice titlu sau denumire, la care împrumutatul se obligă drept preţ al utilizării împrumutului.

(5) Suma de bani împrumutată este purtătoare de dobîndă din ziua în care a fost remisă împrumutatului.

(6) Se plăteşte dobîndă la expirarea fiecărui an pentru perioada dintre momentul indicat la alin.(5) şi cel al restituirii împrumutului dacă în contract nu este prevăzut altfel.

(7) În cazul în care împrumutatul nu plăteşte dobînda în termen, împrumutătorul poate cere restituirea imediată a împrumutului şi a dobînzii aferente

Cu referire la declararea nulității pct.2.1 din contractele de împrumut, instanța reține prevederile art. 1074 Cod civil care statuează că într-un contract, altul decît cel încheiat cu consumatorii sau între profesioniști, clauza propusă de către o parte care nu a fost negociată individual se consideră abuzivă dacă este prevăzută la art.1077 şi dezavantajează considerabil, contrar bunei-credinţe, cealaltă parte.

Potrivit art. 1069 alin.(1) Cod civil, clauza propusă de una dintre părţi nu este negociată individual dacă cealaltă parte nu a putut să-i influenţeze conţinutul, în special deoarece aceasta s-a elaborat anticipat, indiferent că face parte din clauze standard sau nu.

Potrivit art. 1076 alin (1) Cod civil, clauza abuzivă este lovită de nulitate absolută. (2) Această nulitate de protecţie operează doar în măsura în care anularea clauzei avantajează partea care nu a propus clauza abuzivă. (3) În cazul în care partea care nu a propus clauza abuzivă este un consumator, instanţa de judecată este obligată să invoce nulitatea din oficiu. (4) Dacă contractul poate fi, în mod rezonabil, menţinut fără clauza abuzivă, celelalte clauze rămîn valabile.

Potrivit art. 334 din Codul civil, actul juridic sau clauza care contravin vădit ordinii publice sau bunelor moravuri sînt nule. (2) Actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziţii legale imperative sînt nule sau anulabile dacă această sancţiune este prevăzută expres de dispoziţia legală încălcată (nulitatea expresă). (3) Actul juridic sau clauza care contravin unei dispoziţii legale imperative ce nu prevede expres sancţiunea nulităţii sînt nule sau anulabile dacă această sancţiune trebuie aplicată pentru ca scopul dispoziţiei legale încălcate să fie atins (nulitatea virtuală). (4) Dispoziţiile prezentului articol se aplică în măsura în care dispoziţia legală încălcată nu stabileşte o altă consecinţă a încălcării sale decît nulitatea actului juridic sau a clauzei. (5) Încălcarea dispoziţiei imperative a actului normativ subordonat legii poate fi invocată ca temei de nulitate a actului juridic doar în măsura în care dispoziţia respectivă întruneşte cerinţele art.1 alin.(2) şi ale art.4.”

În speță, instanța nu poate lua în considerare poziția reclamantului reconvențional asupra faptului că nu au fost negociate în mod individual clauzele contractului referitor la dobândă, or la momentul semnării unui contract de împrumut, se prezumă că partea se informează și citește

conținutul acestuia, pentru ce și semnează, or nu s-a constatat că, pârâtul/reclamantul *****a fost impus să semneze un astfel de contract, sau careva clauze au fost ascunse de către *****, în condițiile în care prevederile contractuale sunt clare și pârâtul a consimțit la încheierea contractelor, prin aplicarea semnăturii.

În acest aspect, instanţa apreciază critic afirmația reclamantului reconvențional, precum că părțile nu au stabilit de comun acord cuantumul dobânzilor de întârziere, or, toate clauzele contractuale, incluse în contractul de împrumut, inclusiv clauza prevăzută la pct. 2.1, au fost negociate în prealabil între ***** și *****, iar ulterior, în virtutea principiului libertății contractuale, *****și-a exprimat consimțământul la încheierea contractelor de împrumut din 24 iunie 2021 și 12 iulie 2021

Or, la negocierea contractului, pârâtul *****, în calitate de împrumutat, avea posibilitatea să formuleze obiecții sau să își exprime dezacordul cu o clauză contractuală sau alta, însă nu a manifestat o asemenea conduită la acel moment, iar într-un final a consimțit încheierea contractelor de împrumut conform condițiilor contractuale enunțate.

În speță, instanța atestă că dispozițiile contractuale au fost elaborate într-un limbaj clar, inteligibil, fiind acceptate de către pârâtul *****, astfel temeiuri pentru declararea nulității clauzei contractuale nu au fost stabilite.

Prin urmare, instanța conchide că nu au fost stabilite temeiurile invocate de către pârâtul/reclamantul *****pentru declararea nulității clauzei contractuale în privința dobânzii descrise supra.

În continuare, cu referire la dobânda contractuală, instanța subliniază prevederile art. 1244 alin .(3) Cod civil care notează că, rata dobînzii prin care se încalcă dispoziţiile alin.(1) se reduce de drept pînă la rata maximă permisă conform alin.(1). Orice clauză contrară este nulă.

Din normele legale citate și conținutul prevederilor pct. 2.1 al contractelor de împrumut unde este prevăzută dobânda contractuală în mărime de 5% lunar, rezultă o dobândă aferentă împrumutului în valoare de 60% anual, care depăşeşte considerabil limita legală, deoarece dobânda trebuie să se afle într-o relaţie rezonabilă cu rata de referinţă CHIBOR care este stabilită de către Bănca Naţională a Moldovei.

De altfel, este de notat că dobânda de 60 % este o clauză abuzivă, deoarece nu este rezonabilă cu rata de bază a Băncii Naționale a Moldovei și rata de referință interbancară (CHIBOR) și urmează a fi declarată nulă.

Prin urmare se constată nulitatea absolută a pct. 2.1 din contractul de împrumut din 24.06.2021 și a pct. 2.1 din contractul de împrumut din 12.07.2021, or dobânda contractuală în mărime de 5 % lunar depășește considerabil limita legală.

Astfel, ținând cont de faptul că, părțile raportului juridic au prevăzut în conținutul contractelor de împrumut din 24 iunie 2021 și 12 iunie 2021 plata unei dobânzi aferente împrumutului acordat, instanța consideră întemeiată parțial cerința reclamantului privind încasarea sumei cu titlu de dobîndă contractuală, și, prin prisma prevederilor art. 1244 alin (1) Cod civil, va dispune încasarea din contul lui dobânzii contractuale calculate conform prevederilor date.

Prin cererea concretizată reclamantul a anexat calculul dobânzii, în conformitate cu art.1244 alin.(1) din Codul civil, calculată conform datelor BNM, și rată dublă la ziua anterioară încheierii contractului de împrumut din 23 iunie 2021, ce constituia 15,74 % anual, însă instanța reține că dobânda a fost calculat reieșind din rata CHIBOR pentru contractele mai mari de 12 luni,(f.d. 92,93) însă potrivit contractelor anexe la materiale cauzei, împrumutul a fost acordat pentru o perioadă de trei luni

Ca urmare, instanța notează că reclamantul urma să țină cont de rata CHIBOR stabilită de BNM pentru contractele de 3 luni, or sunt stabilite rate ale dobânzilor de referință pe piața interbancară, diferențiat independent de perioada de contractarea a împrumuturilor. Astfel rata stabilite pentru contractele de împrumut pentru o perioadă de 3 luni diferă de rata dobânzii pentru contractele de împrumut pe un termen mai mare de 12 luni.

Corespunzător instanța va ține cont de aceste prevederi și va dispune încasarea dobânzii ținând cont de rata dobânzii pentru contractele de împrumut pentru o perioadă de 3 luni și anume în mărime de 6,76 %, iar dublul acestuia constituie 13,52 %.

Prin urmare dobânda în temeiul contractului de împrumut fără număr din 24 iunie 2021 va fi calculată din suma de 13000 euro pentru perioada 25 iunie 2021- 24 iunie 2025) x 13,52% și va constituie 7030,40 euro.

Totodată instanța va ține cont și de faptul că pârâtul a achitat suma de 650 euro cu titlul de dobânzi, astfel suna finală la dobândă va constitui 6380,40 euro

Astfel dobânda ce urmează a fi achitată în temeiul contractului de împrumut fără număr din 24 iunie 2021 în mărime de 13 000 euro va constitui 6380,40 euro.

Situație similară se va aplica și la calcularea dobânzii pentru contractul de împrumut fără număr din 12 iulie 2021 în mărime de 11 000 euro, ținând cont de rata CHIBOR pentru contractele pentru un termen de 3 luni.

Astfel potrivit informației oficiale plasată pe pagina web a Băncii Naționale a Moldovei, la data de 09 iulie 2021 rata (CHIBOR), pentru contractele pe un terme de 3 luni, constituia 6,98 %, iar dublul constitui 13,9614%.

Prin urmare dobânda în temeiul contractului de împrumut fără număr din 12 iulie 2021 în mărime de 11 000 euro pentru perioada 13 iulie 2021- 12 iulie 2025 x 13,96 % va constitui 6145,70 euro.

Totodată instanța va ține cont și de faptul că pârâtul a achitat suma de 410 euro cu titlul de dobânzi, astfel suma finală la dobândă va constitui 5735,70 euro.

În contextul celor expuse instanța consideră justificat încasarea dobânzii în mărime totală de 12526,10 euro (reieșind din suma de 6380,40 euro în temeiul contractului din 24 iunie 2021 + 5735,70 euro în temeiul contractului din 12 iulie 2021)

Referitor la cerința privind încasarea penalităților în mărime totală de 14 400 euro pentru ambele contracte de împrumut, instanța notează că potrivit art.947 Codul civil, clauza penală este o prevedere contractuală prin care părţile evaluează anticipat prejudiciul, stipulând că debitorul, în cazul neexecutării obligaţiei, urmează să remită creditorului o sumă de bani sau un alt bun (penalitate). (2) Prin clauză penală se poate garanta numai o creanţă valabilă. (3) Penalitatea poate fi stipulată în mărime fixă sau sub forma unei cote din valoarea obligaţiei garantate prin clauza penală sau a părţii neexecutate, inclusiv sub forma unei dobînzi de întîrziere. (4) Părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decît prejudiciul. (5) Debitorul nu este obligat să plătească penalitate în cazul în care neexecutarea obligaţiei este justificată. (6) Nulitatea obligaţiei atrage nulitatea clauzei penale. Nulitatea clauzei penale nu atrage nulitatea obligaţiei.

Conform pct. 4.2. din Contractele de împrumut menționate, în cazul în care împrumutatul nu va rambursa suma împrumutului în termenele prevăzute de prezentul Contract (întârziere a plății de peste 5 zile calendaristice), acesta va plăti o penalitate de întârziere în mărime de 2% din datoria restantă pentru fiecare zi de întârziere.

Potrivit art. 949 Cod civil, dacă penalitatea este stipulată pentru cazul în care debitorul nu execută obligaţia, creditorul poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii. Nu se poate cere atît executarea obligaţiei, cît şi plata penalităţii dacă penalitatea s-a stipulat cu titlu de

despăgubire în locul prestaţiei şi nu doar cu titlu de mijloc de garantare a executării obligaţiei.(2) Creditorul are dreptul să pretindă repararea prejudiciului în partea neacoperită prin penalitate (clauză penală inclusivă). În cazurile prevăzute de lege sau contract, creditorul poate cere sau despăgubiri, sau penalitate (clauză penală alternativă), poate cere repararea prejudiciului peste penalitate (clauză penală punitivă) sau poate cere doar penalitate (clauză penală exclusivă). (3) În cazul în care a primit executarea, creditorul poate cere plata penalităţii numai dacă şi-a rezervat expres acest drept la primirea executării.

Astfel, asupra netemeiniciei încasării penalității, instanța de judecată nu poate reține argumentele reprezentatului pârâtului referitor la caracterul disproporțional al penalităților, or legiuitorul a prevăzut că părţile pot conveni asupra unei penalităţi mai mari decât prejudiciul.

Ca urmare instanța va respinge solicitarea din acțiunea reconvențională cu privire la nulitatea prevederilor pct. 4.2 din contractele din împrumut din 24 iunie 2021 și 12 iulie 2021 prin care este menționat faptul că în cazul în care împrumutatul nu va rambursa suma împrumutului în termenele prevăzute de prezentul Contract (întârziere a plății de peste 5 zile calendaristice), acesta va plăti o penalitate de întârziere în mărime de 2% din datoria restantă pentru fiecare zi de întârziere, ca fiind neîentemaită.

În speță instanța reține că prin notificarea din 15 septembrie 2022, 15 decembrie 2022 și respectiv din 15 noiembrie 2023, *****a fost notificat cu privire la achitarea datoriilor, dobânzilor și a penalităților conform contratelor de împrumut. (f.d. 12, 13, 15)

Potrivit calculul prezentat de către partea reclamantă a fost calculat penalitatea în mărime de 7800 euro în temeiul contractului din 24 iunie 2021, reieșind din 13 000 euro suma împrumutului, pentru o perioadă de 30 de zile.

În temeiul contractului din 12 iulie 2021 partea reclamantă a calculat penalitatea în mărime de 6600 euro, reieșind din 11 000 euro pentru o perioadă de 30 de zile.

În cadrul ședinței de judecată reprezentatul pârâtului a solicitat reducerea penalității invocând caracterul disproporționat, suplimentar a mai indicat că mai are la întreținere trei copii minori precum și un credit bancar, astfel menținerea penalităților în mărime de 7800 și 6600 euro ar afecta capacitatea de achitare a creditului și ar expune familia riscului de executare silită și ar pune în pericol stabilitatea locativă a minorilor.

Potrivit art. 953 Cod civil, în cazuri excepţionale, luîndu-se în considerare toate împrejurările, instanţa de judecată poate dispune, la cererea debitorului, reducerea penalităţii disproporţionat de mari. La reducerea penalităţii, trebuie să se ţină cont nu numai de interesele patrimoniale, ci şi de alte interese, ocrotite prin lege, ale creditorului. (2) Nu se admite reducerea penalităţii în cazul în care aceasta a fost stinsă prin executare benevolă. (3) Nu se admite reducerea penalităţii pentru întîrzierea executării obligaţiei pecuniare în cazul în care rata penalităţii este egală sau mai mică decît rata legală aplicabilă conform art.942. (4) Orice clauză care derogă de la dispoziţiile prezentului articol în detrimentul debitorului este lovită de nulitate absolută.

Prin urmare, prevederile acestui articol permit instanţei de judecată să micşoreze clauza penală, atunci când aceasta este disproporţionat de mare în raport cu suma datoriei restante. Această prerogativă a fost dictată de către legiuitor în scopul de a diminua sau exclude efectul negativ al clauzelor abuzive conţinute în contracte şi, respectiv de a asigura exercitarea cu bună-credinţă a drepturilor şi obligaţiilor civile.

Astfel, prin prisma normei enunţate, ţinând cont de durata neexecutării obligaţiei de bază, de procentul excesiv de înalt al clauzei penale, respectiv şi de proporţionalitatea dintre clauza penală şi datoria restantă, în speţă este necesar de a reduce penalitatea calculată pentru

întârzierea restituirii împrumuturilor din 24 iunie 2021 și 12 iulie 2021 de la suma de euro 14400 euro, până la suma de 10 000 euro.

Ca urmare instanța nu va reține solicitarea pârâtului cu privire la reducerea penalităților până la suma de 1500 euro pentru contractul din 24 iunie 2021 și până la suma de 1000 euro pentru contractul din 12 iulie 201, or asemenea reducere destul de semnificativă nu ar avea efectul scontat, prin lege și contract, or penalitatea reprezintă o sancțiune, impusă pentru nerespectarea unor obligații contractuale, iar în special la caz pentru încălcarea obligațiilor de restituirea împrumuturilor din anul 2021 și până în 2025,

Prin urmare instanța va dispune încasarea de la *****în beneficiul lui ***** datoria în temeiul contractul de împrumut din 24.06.2021 în mărime de 13 000 euro, dobânda 6380,40 euro și penalitate 5000 euro, iar în temeiul contractului de împrumut din 12.07.2021, datoria la împrumut 11 000 euro, dobânda 5735,70 euro, penalitatea 5000 euro, iar în total 46116,10 (patruzeci și șase mii șase sute șaisprezece, 10) euro, convertiți în valuta națională conform cursului BNM la data executării hotărârii.

Deasemena instanța ține să reietereze cu titlu de informare că potrivit art. 873 Cod civil Obligaţia pecuniară se exprimă în monedă naţională. Părţile pot conveni asupra unor obligaţii pecuniare în valută străină în măsura în care acest lucru nu este interzis prin lege.(2) Dacă obligaţia pecuniară exprimată în valută străină trebuie executată pe teritoriul ţării, executarea se face în monedă naţională, cu excepţia cazurilor în care părţile au prevăzut plata în valută străină şi legea permite primirea/efectuarea pe teritoriul Republicii Moldova a plăţilor şi a transferurilor în valută străină. Determinarea echivalentului în monedă naţională al obligaţiei pecuniare exprimate în valută străină şi viceversa se efectuează cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligaţiei, chiar dacă înainte de scadenţa unei obligaţii pecuniare s-a modificat cursul valutar al monedei de plată faţă de moneda obligaţiei pecuniare, dacă legea sau contractul nu stabileşte altfel. În cazul unei reforme monetare, se aplică cursul valutar existent la data reformei monetare.(3) Dacă obligaţia pecuniară este exprimată într-o valută străină, iar executarea acesteia se face în altă valută străină (în cazurile în care legea permite primirea/efectuarea plăţilor şi transferurilor în valută străină), determinarea echivalentului în altă valută străină al obligaţiei pecuniare exprimate într-o valută străină se efectuează cu aplicarea cursului oficial al leului moldovenesc valabil la data executării obligaţiei, dacă legea sau contractul nu stabileşte altfel.(4) Partea care este în întîrziere suportă riscul modificării cursului valutar al monedei de plată. Creditorul are dreptul să indice cursul valutar aplicabil plăţii fie de la data scadenţei obligaţiei, fie de la data plăţii obligaţiei. Dacă debitorul deja a efectuat plata conform cursului mai mic, creditorul poate solicita diferenţa care rezultă din cursul valutar în termen de 30 zile de la data recepţionării plăţii.

Referitor la cheltuielile de judecată instanța notează că potrivit art. 83 Cod de procedură civilă, cheltuielile de judecată se compun din taxa de stat, taxa de timbru şi cheltuielile de judecare a cauzei.

Instanța menționează că potrivit art. 94 alin.(1) Cod de procedură civilă instanţa judecătorească obligă partea care a pierdut procesul să plătească, la cerere, părţii care a avut câștig de cauză cheltuielile de judecată. Dacă acţiunea reclamantului a fost admisă parţial, acestuia i se compensează cheltuielile de judecată proporţional părţii admise din pretenţii, iar pârâtului – proporţional părţii respinse din pretenţiile reclamantului.

Ca urmare, luând în considerare obiectul dedus judecății, precum și soluția expusă asupra litigiului în cauză prin care pretențiile din cererea de chemare în judecată depusă de ***** către *****și pretențiile din acțiunea reconvențională depusă de *****către ***** au fost admise

parțial, instanța consideră că cerințele privind încasarea cheltuielilor de judecată nu urmează a fi compensate și rămân pe seama părților.

În aceste circumstanțe, instanța investită cu examinarea litigiului diferit judecății nu poate găsi o altă elucidare a cazului decât cea clarificată mai sus, concluzia instanţei este consecinţa dedusă în urma prezentării probelor de către părţi şi examinate în cadrul şedinţei de judecată, or, în conformitate cu prevederile art. 118 alin. (1) sprijinite cu dispoziţia art. 119 alin. (1) Cod de procedură civilă, fiecare parte trebuie să dovedească circumstanţele pe care le invocă drept temei al pretenţiilor şi obiecţiilor sale dacă legea nu dispune altfel, iar probele se adună şi se prezintă de către părţi.

În baza celor constatate, instanța de judecată conchide că, cel care formulează o pretenție trebuie să o şi dovedească.

Instanța nu se expune asupra fiecărui argument invocat de participanții la proces, ținând cont de Avizul nr.11 din 2008 al Consiliului Consultativ al Judecătorilor Europeni, în atenția Comitetului de Miniștri al Consiliului Europei, din care rezultă că, motivarea hotărârii nu trebuie înțeleasă ca necesitând un răspuns la fiecare argument invocat.

Or, potrivit jurisprudenței Curții Europene, pentru a răspunde cerințelor procesului echitabil, motivarea trebuie să evidențieze că, judecătorul a examinat chestiunile esențiale prezentate și nu trebuie interpretată ca impunând un răspuns detaliat la fiecare argument (Van de Hurk vs Țările de Jos, 19 aprilie 1994, pct.61, seria A, nr.288).

În conformitate cu prevederile art. art. 238-241 CPC al RM, instanţa de judecată,

h o t ă r ă ş t e:

Se admit parțial cererea de chemare în judecată depusă de ***** către *****privind încasarea datoriei, cheltuielile de judecată.

Se încasează de la *****în beneficiul lui ***** datoria în mărime de 46116,10 (patruzeci și șase mii șase sute șaisprezece, 10) euro, convertiți în valuta națională conform cursului BNM la data executării hotărârii.

În rest, acțiunea înaintată de ***** se respinge ca neîntemeiată.

Se admit parțial cererea reconvențională înaintată de *****către ***** privind constatarea clauzelor abuzive, încasarea cheltuielilor de judecată.

Se constată nulitatea absolută a pct. 2.1 din contractul de împrumut din 24.06.2021 și a pct. 2.1 din contractul de împrumut din 12.07.2021.

În rest, acțiunea reconvențională înaintată de *****se respinge ca neîntemeiată

Hotărîrea este cu drept de atac în ordine de apel la Curtea de Apel Centru în termen de 30 zile, prin intermediul Judecătoriei Chişinău (sediul centru).

Preşedintele şedinţei
judecătorul Octavian Dvornic